

Tiel, 26 januari 2024,

Betreft: Dieren bij hoogwater

Geacht college van dijkgraaf en heemraden,

Na ruim twee maanden met periodes van zeer hoog water¹ en een vijfde hoogwatergolf op komst², is het tijd voor wat reflectie. U zult misschien denken, de rekening valt mee want er zijn in ieder geval geen slachtoffers gevallen. Maar waar de dam het laagst is, loopt het water het eerst over. De kwetsbaarsten zullen de strijd het eerst moeten opgeven, in dit geval de dieren. En dat hebben heel veel dieren moeten doen.

Conform artikel 4.5 lid 1 van het reglement van orde voor het algemeen bestuur 2023, leg ik u een drietal sets vragen over specifieke diersoorten en over vluchtplaatsen in het algemeen:

In het artikel van 9 januari op de website van de Gelderlander³ vertelt een boswachter dat dieren een hoger gebied opzoeken en moeten zwemmen. En dat meerdere reeën uitgeput zijn geraakt en het niet gehaald hebben. De kuddebeheerder in de Biesbosch vertelt dat het lange verblijf op de vluchtplaats sociale stress oplevert. De stieren hebben een eigen territorium nodig en moeten nu in een klein gebied samenleven met elkaar. Het aantal, het formaat en de kwaliteit van vluchtplaatsen bepaalt in grote mate in hoeverre dieren de periodes van hoogwater doorstaan⁴.

1. Bent u het eens dat door de intrinsieke waarde⁵ van dieren ieder leven telt?
2. Is er aandacht voor waterveiligheid van (wilde) dieren?
3. Worden (wilde) dieren meegenomen in de rampenplannen voor hoogwater van waterschap Rivierenland?
4. Hoeveel reeën zijn er gestorven door uitputting tijdens het hoogwater vanwege gebrek aan vluchtplaatsen?
5. En hoeveel andere dieren die in en bij het water leven zijn gestorven door het hoogwater?
6. Op welke locaties is dat gebeurd?
7. Zijn er vluchtplaatsen op die locaties?
8. Waar zijn al vluchtplaatsen en waar zijn nog vluchtplaatsen nodig?
9. Zijn er mogelijkheden om bestaande vluchtplaatsen te vergroten of af te sluiten voor het publiek⁶?
10. Kunnen er bomen en struiken op de vluchtplaatsen geplant worden als beschutting voor de dieren?

Roofvogels cirkelen boven de drogere delen waar kleine dieren (egels, mollen, muizen, hazen) naartoe vluchten. Deze kleine dieren zijn daar extra kwetsbaar omdat ze niet kunnen schuilen. Ook honden jagen op

¹ <https://www.rijkswaterstaat.nl/nieuws/archief/2023/11/hoogwater-door-heel-nederland>

²

https://www.h2owaternetwerk.nl/h2o-actueel/vijfde-hoogwatergolf-op-komst?utm_source=Wekelijks+waterschappers&utm_campaign=7025d74742-EMAIL_CAMPAIGN_wekelijks_waterschappers_COPY_01&utm_medium=email&utm_term=0_7396df256a-7025d74742-513721597

³

https://www.gelderlander.nl/zaltbommel/hoogwater-houdt-uiterwaarden-en-polders-al-weken-in-zijn-greep-hoe-slaan-de-dieren-zich-daar-doorheen~a9fe4d97/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&cb=994d401f9fe0c6e7967ef84ab450e191&auth_rd=1

⁴ <https://www.ad.nl/zaltbommel/hoogwater-nadert-wakkere-dijk-afgesloten-om-dieren-rust-te-gunnen~ace40146/>

⁵

<https://www.partijvoordedieren.nl/moties/motie-ouwehand-akerboom-over-de-intrinsieke-waarde-van-wilde-dieren-op-nemen-in-de-wet-natuurbescherming-omgevingswet>

⁶

<https://www.nporadio1.nl/nieuws/binnenland/b6da5a3e-0ad2-4fb8-8f85-ca04da37f437/waar-vluchten-dieren-naartoe-met-hoog-water>

de kleine dieren⁷. Op het blog van waterschap Rivierenland wordt opgeroepen om de dieren hun rust te gunnen en honden aangeliend te houden.

11. Worden hondenbezitters ook via andere media verzocht om hun hond aangeliend te houden? Bijvoorbeeld met borden en oproepen in lokale kranten.
12. Monitort het waterschap de populaties kleine, in het wild levende dieren?
13. Is bekend in welke mate de populaties geslonken zijn tijdens de afgelopen hoogwaterperiode?
14. Is waterschap Rivierenland bereid om vegetatie aan te planten op droge, hogergelegen land zodat kleine dieren veilig en beschermd de stressvolle periode kunnen doorkomen?
15. Is waterschap Rivierenland bereid om een ecooloog te laten meedenken over beschutting van vluchtplaatsen?

Ook de das en de bever zoeken het hogerop. Het aantal beschikbare vluchtplaatsen staat op het moment niet in verhouding tot de behoefte van de bevers. Wanneer er te weinig hoogwatervluchtplaatsen beschikbaar zijn of het hoogwater lang aanhoudt, is er een kans dat bevers de dijk in vluchten en daar nieuwe hopen graven⁸. Beverpatrouilles controleren waar vluchtplaatsen voor bevers nodig zijn. Dit onderzoek wordt door de Zoogdiervereniging in samenwerking met de waterschappen, Rijkswaterstaat en ProRail uitgevoerd. Er wordt onder andere gewerkt met warmtebeelden, infraroodbeelden en een prototype drijvende hoogwatervluchtplaats⁹. Helaas worden er ook burchten, beschermde verblijfplaatsen, dichtgemaakt¹⁰ en in een enkel geval zelfs bevers doodgeschoten¹¹.

16. Bent u het ermee eens dat de dijken, en dus de mensen, niet in gevaar zouden moeten worden gebracht door een tekort aan hoogwatervluchtplaatsen voor bevers?
17. Op welke plekken zijn hopen dichtgemaakt in Waterschap Rivierenland?
18. Welke alternatieven worden de dieren geboden?
19. Hoe worden ze gestimuleerd om te verhuizen?
20. Zijn er al (voorlopige) resultaten uit het onderzoek naar het aantal beschikbare vluchtplaatsen?
21. Van welk materiaal is het prototype drijvende hoogwatervluchtplaats en hoe duurzaam is de productie en de levensloop van dit product?
22. In de toekomst zal er vaker hoogwater zijn. Welke maatregelen kunnen preventief worden genomen, zodat de das of bever niet hoeft uit te wijken naar de hoge dijken?
23. Welke van deze maatregelen zijn al in gebruik in het werkgebied van waterschap Rivierenland?
24. Is waterschap Rivierenland bereid voor de waterveiligheid van mens en dier om meer van deze preventieve maatregelen te treffen komend jaar?

Ik zie de antwoorden op deze vragen graag tegemoet.

Met (dier)vriendelijke groet,

⁷ <https://www.boswachtersblog.nl/veluwe/2020/02/12/hoogwater-een-watersnoodramp-voor-kleine-dieren/>

⁸ <https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=31797>

⁹ <https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=31797>

¹⁰ <https://www.waterschaprivierenland.nl/herstel-van-beverhopen-in-dijken-voor-hoogwaterseizoen>

¹¹ <https://www.gelderlander.nl/neder-betuwe/bever-afgeschoten-aan-waaldijk-bij-dodewaard~a498de6c/>

A handwritten signature in black ink. The name 'Lysanne Jackson' is written in a cursive style. The 'L' is large and loops around the 'y'. The 'Jackson' part is smaller and more compact. A long horizontal stroke underlines the signature.

Lysanne Jackson
Partij voor de Dieren